

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Татяна Симеонова Иванова, д.м.

на дисертационен труд на тема:

„РОЛЯ И ФУНКЦИЯ НА МЕДИЦИНСКАТА СЕСТРА, КАТО ЧАСТ ОТ ЕКИП ЗА ЛАПАРОСКОПСКА И РОБОТИЗИРАНА ХИРУРГИЯ”

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4.

Обществено здраве, докторска програма „Управление на здравните грижи”.

Автор: Милена Панчева Нанкова,

докторант в редовна форма на обучение към Медицински университет „Проф. д-р Параскев
Стоянов“ - Варна

Научни ръководители: Проф. Силвия Борисова, д.оз.н.

Доц. д-р Антон Тонев, д.м.

Общи положения

Със заповед № Р-109-15 от 14.01.2021г. на Ректора на Медицински университет - Варна съм определена за член на Научно жури. На първото заседание на НЖ, съгласно Протокол №1/22.01.2021г., съм определена да изготвя становище по процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ от Милена Панчева Нанкова.

Във връзка с това с писмо №109-93/15.02.2021г. официално ми бяха предоставени в подходящ вид и обем необходимите документи за изготвяне на становище.

Всички изисквания по процедурите за зачисляване, отчисляване, изпълнение на индивидуалния план на редовен докторант и др., са спазени. Докторантката в момента е асистент в Катедрата по „Здравни грижи“ на ФОЗ към МУ “Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

1. Актуалност на труда

Напредъкът в медицината като цяло, и по-специално в хирургията, се характеризира с въвеждането на нови хирургични методи в областта на миниинвазивната хирургия и роботизацията при оперативните интервенции. Това значително променя изискванията към вида и обема на извършваните дейности от целия хирургичен екип, и на медицинската сестра като член на този екип.

Насочването на докторантката към изследването на ролята и функцията на медицинската сестра в областта на лапароскопската и роботизирана хирургия определено представлява

интерес и предоставя достатъчно материал за усъвършенстване на управлението на здравните грижи при тези процеси, с оглед бъдещето им разширяване и формиране на нови професионални компетентности, нови функции, специфична сестринска документация и като цяло - оптимизиране и синхронизиране на сестринските дейности в екипната дейност. В тази насока дисертационният труд се очертава като *актуален и навременен*.

2. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е с *подходяща* структура, написан на 182 страници, богато илюстриран с 37 таблици и 41 фигури, 4 приложения. Библиографската справка съдържа достатъчни на брой източници - 189 литературни източника, от които 39 на кирилица и 135 – на латиница.

а. Обзор на научната литература

Обзорът е *добре структуриран* и преминава от историческия преглед на прилагането на лапароскопска и роботизирана хирургия до изясняване на същността на функцията на медицинската сестра в различните етапи – предоперативно, периперативно и постоперативно.

Обзорът по темата е представен на 56 стандартни машинописни страници, като в процеса на изложението се правят интересни съобщения за поведението на медицинската сестра и необходимостта от нейното, и на целия екип, обучение. Разглежданата литература е послужила на авторката да очертае общите подходи в поведението на медицинската сестра в различните ситуации и да анализира задълбочено вида, обема и структурата на задълженията на медицинската сестра. Прави много добро впечатление и стегнатото обобщение в края на обзора на литературата.

б. Цел и задачи

Целта на дисертацията е *правилно формулирана* и произтича от установените проблеми и данните за историческото развитие и напредъка в прилагането на съвременните хирургични технологии. За изпълнението на целта докторантката Нанкова си е поставила 7 логично изградени задачи, като е подбрала и подходящ дизайн за тяхното постигане.

в. Методи

Проведено е теоретично и емпирично проучване. В теоретичното проучване, като база за следващите стъпки, са изследвани професионалните компетентности на медицинската сестра за работа в областта на лапароскопската и роботизирана хирургия на базата на проведен анализ на съдържанието на учебната документация за обучение по специалност „Медицинска сестра“ в МУ - Варна, и проучване на дейностите и грижите на медицинските сестри при пациенти с лапароскопски и роботизирани интервенции, утвърдени в нормативни документи.

Следващите стъпки са логични и са насочени към изучаване на професионалните дейности и полаганите грижи от медицинската сестра при лапароскопска и роботизирана хирургия. Следва да се отбележи прилагането на дълбочинно интервю, провеждането на пряка индивидуална анкета сред 336 респондента, разделени в 3 групи – медицински сестри (147), извършващи дейности и оказващи грижи в звена с хирургична насоченост и приемащи пациенти за миниинвазивна и роботизирана хирургия, медицински сестри, работещи в оперетивни отделения с лапароскопска и / или роботизирана техника (67), лекари, използващи лапароскопска / роботизирана техника и ръководители на здравни грижи (122). Проучването е проведено на базата на Въпросник за провеждане на стандартизирано интервю и два варианта на Анкетни карти.

Докторантката показва задълбочено познаване на социологическите и статистически методи, приложени в изследването.

г. Резултати и обсъждане

Проучването отразява задълбочения анализ на професионалните компетентности на медицинските сестри за работа в областта на лапароскопската и роботизирана хирургия, успоредно с проучването на структурата и съдържанието на теоретичното и практическо обучение за формиране на необходимите умения и професионални компетентности и провеждане на екипната работа в тази област.

Прави много добро впечатление съпоставянето изискванията към вида на извършваните дейности и функциите на медицинската сестра и реалните възможности за формиране на професионални компетентности и умения, предоставяни от възприетото обучение.

Изучаването на съществуващото положение е направено много задълбочено, подробно и с последващи предложения за оптимизиране на сестринските дейности във всички етапи на извършваната дейност (пред-, пери- и следоперативен период) като част от синхронизираната дейност на екипа за лапароскопска/роботизирана дейност.

Правилно планираното проучване, получените и анализирани резултати, направените адекватни изводи, доказват способността на докторантката да проведе едно широко и задълбочено собствено проучване с подходящи методи и инструментариум, и на тази база да очертае специфичния профил на дейностите и оказваните грижи от медицинската сестра в областта на лапароскопската и роботизирана хирургия за да предложи необходимите стъпки за тяхното усъвършенстване и управление.

д. Изводи

Милена Нанкова е формулирала 15 извода в дисертационния си труд, които отразяват адекватно получените резултати. На базата на получените данни и собствения опит на

докторантката, са направени подходящи препоръки, които могат да бъдат частично или напълно приети от съответните институции и институционални нива.

е. Приноси

Приносите са групирани в 14 точки, от които 6 са отнесени към такива с теоретико-познавателен характер и 8 - с практико-приложен характер. Основните приноси са в събрания достатъчен материал, който потвърждава необходимостта от разработването на редица документи за утвърждаване на ролята и функциите на медицинската сестра при развитието на миниинвазивната и роботизирана хирургия, които безспорно са бъдещето на хирургичните интервенции. Основните приноси с практико-приложен характер включват апробирането на комбинация от методи и инструменти за разширяване на компетентностите на медицинската сестра в тази бързо развиваща се област.

3. Автореферат и публикации, свързани с труда

Авторефератът е представен на 88 стр. и отразява изчерпателно и адекватно изложеното в дисертационния труд. Нанкова е представила 1 пълнотекстова публикация в сп. „Социална медицина“, в която е първи автор и 2 публикувани доклада в научни форуми. Представените публикации покриват напълно минималните национални изисквания.

4. Заключение

Дисертационният труд на д-р Милена Нанкова е задълбочено разработен научен труд, третиращ детайлно проблемите на ролята и функциите на медицинската сестра в процеса на прилагането на съвременни хирургични технологии и по-специално, лапароскопската и роботизирана хирургия.

Демонстрирани са задълбочени теоретични знания по управление на здравните грижи както и способност за извършване на самостоятелно научно проучване с подбрана актуална тема, правилно формулирани цел и задачи, адекватно приложени методи за изследване на проблема и логично съставени изводи и реалистични предложения. Във връзка с това смятам, че дисертационният труд притежава всички необходими качества за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“.

Убедено давам положителна оценка за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Милена Панчева Нанкова в област на висшето образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, докторска програма „Управление на здравните грижи“.

Проф. д-р Татяна Иванова, д.м.

13.03.2021 г.

